

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHENSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECIŃSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna

POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/208/16

Warszawa, 12 września 2016 r.

Szanowny Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 września 2016 r. w sprawie obywatelskiego projektu ustawy o prawach kobiet i świadomym rodzicielstwie (MK-020-17(4)/16) na wstępie pragnę zaznaczyć, że co do zasady Związek Powiatów Polskich jako organizacja zrzeszająca powiaty, w których władzach są osoby o różnym światopoglądzie, nie wypowiada się w sprawach dotyczących wartości moralnych i etycznych, niemniej jednak przedstawiony projekt nie może być zaopiniowany przez nas pozytywnie z uwagi na uchybienie zasadom przyzwoitej legislacji oraz próbę nałożenia na jednostki samorządu terytorialnego nowych zadań, bez wskazania źródeł finansowania. Poniżej przedstawiamy uwagi do szczegółowych rozwiązań prezentowanych w projekcie.

W art. 4 ust. 1 wskazano, że organy administracji publicznej i samorządu terytorialnego zapewniają realizację praw reprodukcyjnych, gdy tymczasem podział kompetencji pomiędzy administracją rządową i samorządową powinien być jednoznacznie określony.

W art. 4 ust. 2 znalazło się odwołanie do zadania wskazanego w art. 3 ust. 1, gdy tymczasem wskazany przepis nie definiuje żadnych zadań organów władzy publicznej ani nie jest do nich adresowany. Niezrozumiałe jest również ograniczenie zakresu podmiotowego współpracy przy realizacji zadań poprzez wskazanie wyłącznie organizacji pozarządowych, gdy tymczasem określone uprawnienia wynikające z ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie przysługują również podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy. Niezrozumiałe jest zamieszczenie w powołanym przepisie odwołań do wybranych przepisów ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie (do art. 5, 5a i 5b ustawy). Przykładowo art. 5a ustawy o pożytku publicznym reguluje procedurę przyjęcia programów współpracy z trzecim sektorem. Podmioty działające w obszarze wskazanym w projekcie mogą już dzisiaj uczestniczyć w konsultacjach projektu programu współpracy na zasadach

wynikających z ustawy oraz uchwały jednostki samorządu terytorialnego. Nie ma żadnego uzasadnienia legislacyjnego aby to uprawnienie szczególnie podkreślać względem innych sfer pożytku publicznego.

Proponowany art. 5 ust. 1 i 3 ustawy stanowi powtórzenie obowiązującego obecnie art. 2 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Projektodawcom umknął prawdopodobnie fakt, że powołane przepisy nie niosą za sobą żadnej wartości legislacyjnej i straciły rację bytu, wobec faktu, że szczegółowe zasady dostępu do świadczeń zdrowotnych, pomocy społecznej, pomocy rodzinie, usług pieczy zastępczej czy dotyczących adopcji są szczegółowo uregulowane w odrębnych przepisach rangi ustawowej. Pozostawienie w przepisach upoważnienia do wydania rozporządzenia przez Radę Ministrów szczegółowych zasad, formy i trybu przyznawania i udzielania świadczeń po pierwsze nie odpowiada wymogom art. 92 ust. 1 Konstytucji (Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu), ponadto może prowadzić do chaosu legislacyjnego.

Porządkowo tylko zwracam uwagę, że formalnie nadal obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie określenia zakresu i form oraz trybu udzielania kobietom w ciąży oraz wychowującym dziecko pomocy w zakresie opieki socjalnej i prawnej straciło moc z dniem 1 stycznia 2002 r. w części wydanej na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, w związku ze zmianą tej ustawy przez art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.01.154.1792).

W art 6 ust. 4 proponuje się, że nauczanie w szkołach przedmiotu „wiedza o seksualności” mogą prowadzić osoby, które mają przygotowanie pedagogiczne oraz ukończyły studia wyższe, które swoim zakresem obejmowały takie zagadnienia jak: seksualność człowieka i praw reprodukcyjnych, ochrona przed przemocą seksualną, metody i środki zapobiegania ciąży, sposoby zabezpieczania się przed chorobami przenoszonymi drogą płciową, w tym HIV/ AIDS, oraz kształtowania wolnych od przemocy, partnerskich relacji w związkach i równości płci w społeczeństwie. Jednocześnie w projekcie nie przewidziano żadnego okresu przejściowego umożliwiającego uzupełnienie kwalifikacji przez nauczycieli. W tym miejscu należy wskazać, że ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym definiuje studia wyższe jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, prowadzone przez uczelnię uprawnioną do ich prowadzenia. Definicja studiów wyższych nie obejmuje studiów podyplomowych. Powyższe oznacza, że w przypadku wejścia w życie ustawy, przez kilka kolejnych lat nie byłoby wystraczającej liczby nauczycieli, którzy spełnialiby wymagania przewidziane w powołanym przepisie.

Poważne zastrzeżenia budzi art. 7 ust. 1 i 3 oraz art. 12 projektu. W powołanych przepisach wskazano, że cyt. „Organy samorządu terytorialnego właściwe do spraw polityki społecznej zapewniają bezpłatnie osobom korzystającym z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r. poz. 163 t.j. z późn. zm.5) środki zapobiegania ciąży.” oraz że cyt. „Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, w tym środków zapobiegania ciąży, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu”. W pierwszej kolejności wskazujemy, że zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej celem zasiłku celowego jest zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a za taką trudno uznać dostęp do bezpłatnych środków zapobiegania ciąży. Po drugie zasiłek ma charakter pomocy uznaniowej i ma stanowić pomoc o charakterze incydentalnym. Powyższe potwierdza orzecznictwo. Przykładowo w wyroku WSA w Poznaniu z 4 grudnia 2013 r. sygn. II SA/Po 784/13 wskazano, że w przypadku wielokrotnego występowania o świadczenia z pomocy społecznej (zasiłek celowy) organ może uwzględniać tylko te, które w danej sytuacji są najistotniejsze. Odmowa udzielenia pomocy z uwagi na okoliczność, że zakup nie mieści się w kategorii niezbędnej potrzeby bytowej, jest zgodna z prawem. Korzystanie z instytucji zasiłku celowego nie może polegać na żądaniu od organów pomocy społecznej zaspokajania potrzeb w sposób ciągły i we wszelkich sferach.

Gminy, które realizują zasiłki celowe mają ograniczone środki na ten cel. Tymczasem z propozycji art. 7 ust. 3 poprzez użycie formy imperatywnej, wynika, że forma wsparcia w postaci bezpłatnych środków antykoncepcyjnych będzie miała charakter obligatoryjny, a co za tym idzie będzie miała pierwszeństwo przed wnioskami o przyznanie zasiłku celowego np. na zakup żywności. Pobocznie pragnę tylko zwrócić uwagę, że art. 39 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej zawiera otwarty katalog wydatków, które mogą być pokryte z zasiłku celowego. Obecnie ośrodki pomocy społecznej przyznają taką pomoc głównie kobietom na ich wniosek, jeżeli jest to uzasadnione ich sytuacją życiową (rodzina wielodzietna czy występujące w rodzinie zjawisko przemocy seksualnej).

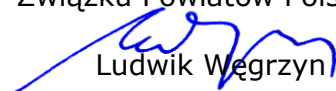
Art. 7 ust. 4 przewiduje nałożenie na samorząd powiatowy obowiązku tworzenia i finansowania placówek prowadzących poradnictwo i świadczenia z zakresu świadomego rodzicielstwa i pozostałych praw reprodukcyjnych. Z uwagi na nie wskazanie źródeł finansowania tego zadania przedmiotową propozycję oceniamy negatywnie. Abstrahujemy od tego, że wskazane przez projektodawców roczne koszty realizacji zadania (75 milionów złotych) nie zostały poparte żadnymi wyliczeniami. Wskazujemy również, że tworzenie wyodrębnionych jednostek stoi w sprzeczności z sygnalizowaną przez środowiska samorządowe potrzebą łączenia się jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, czego częściowym efektem są niedawne zmiany legislacyjne. Ponadto zwracamy uwagę, że proponowany przepis jest niezrozumiały - nie wiadomo bowiem, które świadczenia z zakresu świadomego rodzicielstwa miałyby realizować placówki powiatowe.

Odnosnie art. 8 ust. 9 wydaje się, że obowiązek pouczenia kobiety powinien być wyłączny w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3.

W art. 10 ust. 3 pkt 1 należałoby uszczegółwić zasady upublicznienia listy przez świadczeniodawcę (tablica ogłoszeń/strona BIP). Po drugie z punktu widzenia interesu pacjentów wydaje się, że bardziej istotną byłaby informacja o lekarzach niekorzystających z prawa odmowy udzielenia świadczenia polegającego na przerwaniu ciąży. Ponadto zwracamy uwagę, że proponowany przepis nie koresponduje z proponowanym brzmieniem art. 39 ust. 3 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty, który umożliwia złożenie stosownego oświadczenia przez lekarza o skorzystaniu z prawa sumienia w każdym czasie, co stawia w trudnej pozycji świadczeniodawcę (projektowany art. 10 ust. 5 wprowadzający sankcję w postaci rozwiązania umowy).

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn